№ 262. Wtorek, dnia 10 Grudnia 1918 r. Rok III.

GŁOS RADOMSKI

Dziennik społeczny, polityczny i literacki poświęcony głównie sprawom Ziemi Radomskiej.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska № 46, dom Hempla.

Redakcja otwarta od 11 do 12 i od 4 do 5 po poł. Administracja od 9 do 1 i od 3 do 6 po poł.

Rękopisów niezastrzeżonych Redakcja nie zwraca.

Numer pojedyńczy 30 halerzy.

Głos Radomski nabywać i prenumerować można we wszystkich Księgarniach, w Sklepie spożywczym p. Władysławy Adamskiej, Lubelska № 72; w Składach Win i Towarów Kolonjalnych: M. Paschalskiego, ulica Warszawska; Grajnerta, ulica Skaryszewska № 16; J Nitkowskiego, róg ul. Długiej i Szerokiej.

Prenumerata w Radomiu wynosi:

Miesięcznie . . . . . . 5 k. — h.
Z odnoszeniem do domu . 6 k. — h.

Na prowincji z przesyłką pocztową:

Miesięcznie . . . 6 k. — h.

Cena ogłoszeń:

Na I str. wiersz drobnem pismem 2 k. — h.
„ III „ „ „ „ 1 „ 20 „
„ IV „ „ „ „ — „ 60 „
Drobne za wyraz . . . . — „ 20 „

Posiedzenie Rady Miejskiej

z dnia 4 Grudnia.
(dokończenie).

Sprawę Biura pośrednictwa Pracy referuje radny Sipowicz, który zaznacza, że chwilowo jest ono niepotrzebne, Rada postanowiła chwilowo Biuro zawiesić i przekazać je Magistratowi.

Wniosek Komisji do Spraw Ogólnych w sprawie wpisów szkolnych — referuje randy Sipowicz.

Komisja do Spraw Ogólnych, rozpatrując projekt przepisów o opłacaniu wpisów szkolnych za dzieci pracowników magistratu, ułożony przez Zarząd miasta, doszła do przekonania, że akcja ta ze strony magistratu może być tylko czasową, kiedy bowiem szkolnictwo obejmie państwo, opłaty od niezamożnych uczniów nie będą wogóle pobierane, a co za tem idzie pomoc w tym względzie pracownikom magistratu stanie się nieaktualną.

Komisja do Spraw Ogólnych stawia wniosek, aby Rada Miejska uchwaliła:

1) Magistrat opłaci pełne wpisy w roku szkolnym 1818|19 za dzieci wszystkich pracowników magistratu, uczęszczaących do szkół zawodowych i średnich jza wyłączeniem dzieci pracowników wy(ziału aprowizacyjnego jako lepiej wynadradzanych) którzy otrzymują mniej jak 10.000 koron rocznego wynagrodzenia.

2) Wpisy mają być opłacone za dzieci, które:

a) chodzą do szkoły i są pierwszy rok w danej klasie (o ile przyczyną tego nie była ciężka choroba).

b) mogą się wykazać nienagannem zachowaniem.

c) według zdania Zarządu szkoły zasługują na dalsze kształcenie.

3) Wpisy opłaci Magistrat wprost w szkołach w czterech ratach kwartalnych z góry.

4) Opłata wpisów ustaje o ile pracownik porzuci pracę w magistracie, o czem odnośny zarząd szkoły ma być niezwłocznie powiadomiony, jak również o ile w ciągu roku dziecko przestanie odpowiadać warunkom wymienionym w punkcie 2-gim pod lit. b. i c.

5) Polecić magistratowi wstawić potrzebną na powyższy cel sumę koron 19.000 do budżetu na rok 1919.

Wniosek komisji przyjęto.

Następnie prezydent daje sprawozdanie z komisji organizacyjnej Związku miast.

Przyjęto do wiadomości następujące wnioski Komisji Finansowo-Budżetowej.

Komisja Finansowo-Budżetowa wnosi, aby Rada miejska przychyliła się do prośby wdowy Zofji Kisielewskiej i upoważniła Magistrat do wypłacenia pozostałej po ś. p. Wacławie Kisielewskim rodzinie tytułem zaległej pensji za czas od 1 czerwca 1915 r. do 1 stycznia 1918 r. licząc po 765 rb. rocznie ogólną sumę rb. 1976 k. 25 słownie rubli tysiąc dziewięćset siedemdziesiąt sześć kop. 25. Rada poleciła wypłacić.

2. Komisja Finansowo-Budżetowa w wykonaniu uchwały Rady miejskiej z d. 11|XI 1918 r. rozpatrzyła na posiedzeniu swoim z dnia 26 listopada np. wniosek radnych B. Epsteina, Staniszewskiego i towarzyszy:

„Wezwać Magistrat do bezpłatnego przydziału w zimie 1918|19 r. opału funkcjonarjuszom Zarządu miejskiego, według drabinki opracowanej przez Magistrat i postanowiła:

Zakwalifikować powyższy wniosek do przyjęcia przez Radę Miejską.

3. W wykonaniu uchwały Rady Miejskiej z dnia 26/X 1918 r., Komisja Finan.-Bud. rozpatrywała na posiedzeniu swoim z dnia 26 XI 1918 r. wniosek Magistratu o wypłacenie sołtysom przedmieść Zamłynia Ustronia i Glinic p. p. Miechowskiemu, Miskurskiemu i Nowakowskiemu po rb. 100, tytułem pensji za rok 1917 i zaopinjowała, że Rada Miejska winna przyjąć wniosek Magistratu.

4. W wykonaniu uchwały Rady M. z dn. 22 X r. b. w sprawie rozpatrzenia przez Komisję Finansowo-Budżet. pr. 5 projektu Magistratu o reorganizacji Milicji Miejskiej, Komisja na posiedzeniu swoim z dnia 26|XI 1918 r. zaopinjowała, że proponowany celem pokrycia kosztów utrzymania Milicji rozkład koron 745.975 w formie podatku rozłożonego na lat 5, jest nieziszczalny i niezgodny z prawidłową gospodarką finansową miasta i winien być odrzucony przez Radę Miejską, tymbardziej, że Magistrat nie wykazał dotychczas niejednokrotnie polecanego przez Radę Miejską obciążania hypotecznego (w formie przystąpienia do Tow. Kred. Miejskiego) swoich nieruchomości.

5. Komisja Finans.-Budżet. w wykonaniu uchwały Rady M. z dnia 26/X 1918 r., rozpatrywała na posiedzeniu swoim z d. 26 listopada 1918 r. odezwę Związku Miast b. Król. Pols. z września r. b. w sprawie dodatków do opłat alienacyjnych na rzecz kas Miejskich i uchwaliła: „Prosić Magistrat o przysłanie Komisji Finans. Bud. a) № 101 Dziennika Rozp. z dnia 24|XII 1917 r., na który powołuje się Związek Miast, b) Opinje Komisji Prawnej Rady Miejskiej w tejże sprawie.

Kronika polityczna.

Do szefów sekcji i naczelników wydziałów minister spraw wewnętrznych wydał okólnik treści następującej:

Państwo polskie na mocy reskryptu obywatela Naczelnika Państwa do obywatela Ignacego Daszyńskiego z dnia 14 listopada r. 1918 i późniejszych

ś. † p.

JULJUSZ SASKI

Przemysłowiec

opatrzony św. Sakramentami, po długich i ciężkich cierpieniach zasnął w Bogu w dniu 7 b. m., przeżywszy lat 71.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele Farnym we Wtorek dn. 10 b. m. o godz. 10 rano, wyprowadzenie zwłok na cmentarz miejscowy do grobu rodzinnego z domu przy ul. Nowy-Świat Nr. 3, nastąpi tegoż dnia o godz. 3 po południu.

Na smutne te obrzędy zapraszają Krewnych, Przyjaciół i Znajomych pozostali w głębokim żalu

Żona, córka, synowa i synowie.

ustaw otrzymało ustrój republikański. W konsekwencji pociąga to za sobą drobną zmianę w herbie państwa, mianowicie: usunięcie z nad głowy Orła białego korony królewskiej. Zgodnie z opinją rady ministrów polecam z pieczęci usunąć rzeczoną koronę.

—

Prezes ministrów p. Moraczewski przyjął delegacje N. Z. R. która wręczyła mu zacytowane przez nas deklaracje.

W odpowiedzi p. Moraczewski udzielił delegacjom szeregu wyjaśnień, które ze względu na zawarty w nich materjał informacyjny podajemy w streszczeniu.

W sprawie rekonstrukcji rządu oświadczył p. Moraczewski iż stronnictwa polskie mogą w porozumieniu i za aprobatą naczelnika państwa utworzyć rząd koalicyjny, ale P. P. S. zarówno Królestwa jak i Galicji do rządu narodowego nie wstąpią.

Kwestję upaństwowienia kopalni, kolei i t. p. załatwi sejm, zaś co do stosowania ustawy o 8-godzinnym dniu roboczym, to o wszelkich wykroczeniach przeciw tej ustawie należy zawiadomić ministerjum pracy. Ministerjum to przygotowuje ustawę, normującą najniższe wynagrodzenia robotników.

Co do aprowizacji, prezes ministrów oznajmił, że minister, p. Minkiewicz, w granicach konieczności państwowych zarządził rekwizycję środków żywności a przedewszystkiem mąki. W związku z programem aprowizacji ogłoszony zostanie surowy zakaz przemytnictwa.

Wystąpienia przeciw rządowi zamierza p. Moraczewski ścigać sądownie, o ile podpadają one pod definicję prawną zdrady stanu lub obrazy naczelnika państwa.

Zarządzenia niektórych komisarzy rządowych, mające na celu ograniczenia wolności prasy i słowa, są p. Moraczewskiemu znane. W sprawie tej oświadczył, iż na przyszłość nie pozwoli na podobne zarządzenia.

W końcu wspomniał p. Moraczewski, że osobiście jest przeciwnikiem dyktatury.

—

Minister spraw wewnętrznych mianował następujących komisarzy wyborczych dla okręgów Królestwa Polskiego i obwodu białostockiego:

Okrąg 3-ci — Czesław Jankowski, 4-ty — Zygmunt Choromański, 5-ty — Włodzimierz Sztejer, 6-ty — Ryszard Żółtowski, 7-my — Eugenjusz Barcikowski, 8-my — Ignacy Cholewicki, 9-ty — Władysław Chrzanowski, 10-ty Antoni Macierakowski, 11- — Zygmunt Chorzewski, 12-ty — Adam Taubwurcel, 13-ty — Jan Golkond, 14-ty — Włodzimierz Borzęcki, 15-ty — Wincenty Biskupski, 16-ty — Jerzy Osmołowski, 17-ty — Emil Waydel, 18-ty — Jan Nowicki, 19-ty — Wacław Szumański, 20-ty — Józef Śliwowski, 21-y — Teodor Bojanowicz, 22-gi — Józef Szymoński, 23-ci — Kazimierz Perkehl-Perkowski, 24-ty — Karol Hettlinger, 25-ty — Adam Dziedzicki, 26-ty — Joachim Hempel, 28-y — Jan Osmołowski, 29-y — Bronisław Zieleniewski, 30-ty — Antoni Jurkowski, 31-ty — Stanisław Wysocki, 32-gi — Stanssław Popowski.

Mianowania na okręgi 2, 27, 33 i 34 nastąpią w dniach najbliższych.

Uchwały Sejmu poznańskiego.

W drugiem dniu obrad Sejmu poznańskiego o położeniu politycznym Polski mówił poseł Seyda.

Po przemówieniu pos. Seydy, p. Mieczkowski przedstawił następujące rezolucje:

1. Polacy, zamieszkali w dotychczasowych granicach Rzeszy niemieckiej, domagają się bezwarunkowo rządu koalicyjnego, złożonego z przedstawicieli wszystktch głównych kierunków politycznych w Polsce i z wszystkich trzech dotychczasowych zaborów.

2. Rezolucja żąda, żeby „naprawiona została wielka krzywda rozbiorów Polski“, zwraca się do państw koalicyjnych o opiekę i pomoc i protestuje przeciw niemieckiej kampanji antypolskiej. W końcu rezolucja oświadcza: W obecnym okresie przejściowym, **dopóki rząd polski, złożony z przedstawicieli wszystkich dzielnic, nie zamianuje urzędowych przedstawicieli przy rządach koalicyjnych, pozostawiamy obronę naszych spraw Polskiemu Komitetowi Narodowemu w Paryżu.**

Bez zgody Sejmu poznańskiego nie wolno przesądzać sprawy zaboru pruskiego.

3. Polski Sejm dzielnicy stwierdza, że o sprawie naszej dzielnicy i bez współdziałania naszego przesądzać nie wolno.

4. Polski Sejm dzielnicowy stwierdza, iż cały naród zgodnie stanie za rządem, tworzącym wierne odbicie sił całego narodu. Rząd taki musi prowadzić szczerze demokratyczną i ludową politykę Rzeczypospolitej Polskiej. Przyznanie kobietom czynnego i biernego prawa wyborczego na równi z mężczyznami zalicza Sejm do koniecznych warunków zdrowego rozwoju społeczeństwa.

5. Polski Sejm dzielnicowy oświadcza się przeciwko wszechwładzy państwa w dziedzinie życia publicznego, społecznego i kulturalnego i wypowiada się za szerokim samorządem organizacji politycznych, kulturalnych, społecznych i wyznaniowych.

6. Polski Sejm dzielnicowy zwraca uwagę całego społeczeństwa na straszne niebezpieczeństwo, jakie szerzenie się idei bolszewickiej w umysłach niedojrzałych na kraj cały sprowadzić może.

Rezolucje powyższe i kilka innych zostały po krótkiej dyskusji uchwalone.

Wojska Hallera gotują się do odjazdu.

Wedle miarodajnych informacji z polskich kół politycznych zagranicą, wojska polskie pozostające na froncie zachodnim pod dowództwem gen. Hallera podjęły przygotowania do odjazdu.

Przewiezienie tych wojsk nastąpi drogą morską, co w tej chwili nie jest jeszcze możliwe.

Delegat Kom. Narod. Grabski u Piłsudskiego.

W dn. 7 b. m. od g. 8 w. do g. 12 w nocy trwała w Belwederze narada delegata Komitetu Narodowego w Paryżu, prof. Stan. Grabskiego z Naczelnikiem Państwa Komendantem Piłsudskim.

Po powrocie prof. Grabski oświadczył przedstawicielom prasy że szczegóły konferencji z Kom. Piłsudskim są nadal tajemnicą, i że konferencje te będą się jeszcze odbywały. Prof. Grabski, wbrew pogłoskom nie prowadził rokowań z prezesem ministrów Moraczewskim. Nie konferował także jeszcze prof. Grabski z ugrupowaniami żydowskimi w Warszawie.

O g. 1 po półn. prof. Grabski rozpoczął naradę z oczekującymi nań przedstawicielami Narodowej Demokracji.

Armja polska walczy z bolszewikami w Zagłębiu Dąbrowskim.

Z Zabłębia Dąbrowskiego otrzymano w Warszawie wiadomość, iż oddział armji polskiej stoczył formalną walkę z organizacją bolszewicką. Podobno 40 bolszewików zginęło. Zabrano im dwie mitraljezy.

Chyrów zajęły bandy ukraińskie.

Doniesienie Polskiej Agencji Telegraficznej)

Komunikat Polskiego Sztabu generalnego z dn. 7 grudnia:

Pod naporem band ukraińskich Chyrów został opuszczony przez nasze oddziały. Niżankowice zostały utrzymane w naszym ręku. Posiłki z Krakowa są w drodze.

Ułani z grupy majora Wieczorkiewicza zajęli stację kolejową Berohrata. Wzięto 31 jeńców i zdobyto 45 karabinów maszynowych.

Nieprzyjaciel koncentruje siły we wsiach Potylice—Kamienna—Hale. Rusini otrzymali posiłki: z Żółkwi 400, z Wielkich Mostów 150 ludzi.

W kierunku Włodzimierza Wołyńskiego rozbrajanie band postępuje bardzo pomyślnie. Nasze oddziały zajęły na południe od Włodzimierza Wołyńskiego wieś Iwańce,

Szef sztabu generalnego.

KWESTJONARJUSZ.

Z polecenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Kierownik Biura Porad Budowlanych w Radomiu zwraca się z odezwą do fabrykantów przedmiotów budowlanych jako to: cegielni, tartaków, fabryk kafli, cementowni i t. p. znajdujących się w guberni i powiecie Radomskim, z prośbą o przesłanie w jaknajktótszym czasie na imię Kierownika Biura Porad Budowlanych budowy i odbudowy przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych inżyniera-architekta Władysława Gostyńskiego ulica Lubelska № 46 w Sejmiku powiatowym odpowiedzi na następujące zapytania: 1) Nazwisko i adres firmy. 2) Jaki dział przemysłu materjałów budowlanych prowadzi zakład. 3) Sposób produkcji i system urządzeń. 4) Najwyższa produkcja dzienna. 5) Skąd jest brany materjał surowiec i odległość. 6) Rodzaj komunikacji z najbliższą stacją kolejową, lub spławem. 7) W jakim stanie jest obecnie zakład i koszt niezbędnej naprawy i 8) Czy zakład obecnie pracuje całkowicie — czy częściowo oraz przyczyny.

KRONIKA.

Kalendarzyk. *Dziś:* N.M.P. Loretańskiej. *Jutro:* † Damazego P. W.

Wschód słońca o godzinie 7.57. Zachód o godzinie 3.45

Radom, 9 grudnia.

= Ze Związku Stowarz. Spożywców. Dowiadujemy się, że organizowanie Radomskiego Oddziału Związku Stow. Sożywców, zostało już ukończone. Oddział rozpoczyna swe czynności handlowe i informacyjne w poniedziałek dn. 9 b. m. od g. 9 rano. Biura i składy oddziału znajdują się przy ul. Wysokiej pod № 19/21. Niewątpimy, że działalność oddziału wpłynie dodatnio na rozwój ruchu kooperatystycznego zarówno w Radomiu, jak i na prowincji i że nowa placówka spotka się z przychylnością całego społeczeństwa, dla dobra którego pragnie pracować, ze swej strony ślemy nowej placówce Spółdzielczości życzenia owocnej pracy.

= Do Kasy Komitetu Samopomocy wpłynęło w dniach 5, 6 i 7 grudnia razem koron 13,063.

— Rada Towarzystwa Dobroczynności w Radomiu zawiadamia, iż z funduszu przekazanego przez b. Komitet Nadzorczy b. Kasy Oszczędnościowej w Radomiu, wakuje zapomoga w kwocie rubli 6 kop. 75, dla osoby najdłużej pozostającej w służbie prywatnej i odznaczającej się dobrem sprawowaniem. Odpowiednie podania poświadczone przez chlebodawców, winny być składane w kancelarji Towarzystwa (Lubelska № 46) do dnia 21 grudnia r. b.

= Zjazd urzędników sądowych. W dn. 8 b. m. o g. 10 i pół rano w gmachu Sądu Okręgowego, przy ul. Lubelskiej, odbył się zjazd urzędników sądowych z całej Kongresówki. Zjazd miał na celu ustalenie memorjału do Ministerjum Sprawiedliwości w sprawie unormowania płac urzędników sądowych oraz zmianę pewnych artykułów prawa o urzędnikach państwowych, które urzędników niższej kategorji stawiały w bezwzględnej zależności od zwierzchników.

= Sprostowanie. W artykule „Otwarcie Klubu Narodowego Związku Robotniczego“ w № 260 „Głosu Radomskiego“, w przemówieniu p. Olszyńskiego wkradła się omyłka zecerska — powinno być udowadniał bezczelność i kłam „taktyki socjalistycznej“ a nie „teorji socjalistycznych“.

= Popłoch. W dn. 7 b. m. około g. 9 wieczorem podczas przedstawienia urządzanego przez grono żydów, na cel rodzin żydowskich pozostałych po jakoby żywcem spalonych w synagodze, we Lwowie, weszło na salę dwuch wojskowych zwabionych widać ciekawością. Tłum żydowski, zapełniający szczelnie salę, będąc pod wrażeniem tego żałobnego przedstawienia, z niewiadomej przyczyny wszczął alarm.

Alarm przemienił się jednej chwili w szaloną panikę. Sala w kilka minut była pusta. Koło drzwi, frontowych i tylnych potworzyły się żywe masy przewracających się nawzajem ludzi. Część krzeseł i ławek teatralnych doszczętnie połamano, niektóre płótna ze sceny zdarte.

Oczekujemy teraz kiedy „czujne“ na wszystko żargonówki napiszą — pogrom w Radomiu. Tym razem jednak trudno będzie sfałszować opinję. Strach ma wielkie oczy.

Ze sceny i estrady.

Z „M i r a ż u“.

Gościnne występy Józefiny Borowskiej ściągają codziennie do „Mirażu“ tłumy publiczności, tak że wiele osób odchodzić musi od kasy z powodu braku biletów. Program nadzwyczaj miły składający się z jednoaktowej operetki K. Zellera „W negliżu“ i zupełnie nowego działu kabaretowego, daje pole do popisu pp. Celińskiej, Kosińskiej, Dzierżanowskiej, Wołowskiemu, Krawczyńskiemu, Drwęskiemu, Brodelkiewiczowi, Chojnackiemu i Rzęckiemu. W najbliższej przyszłości zapowiada nam „Miraż“ występy Latajnera znakomitego polskiego piosenkarza. W środę zmiana programu.

OFIARY

złożone w Administr. „Głosu Radomskiego“

Na sztandary ze Wsoli i Zjednoczenia Polek, zniszczone podczas pochodu narodowego.

Sawicki Mieczysław kor. 1, Sawicka Marja kor. 1. Wieruszewski Stanisław kor. 1, Wieruszewska Apolonja kor. 1, Wieruszewska Zofja kor. 1, Dr. Adam Horczak kor. 4, Ormiański Teofil kor. 1, Bogaccy B. kor. 10, M. A. kor. 1, Sołtyk Stefan kor. 1, Sołtyk Irena kor. 1, Sołtyk Tadeusz kor. 1, Sołtyk Witold kor. 1, Miza i Ola Z. kor. 2, Osincki kor. 10, F. J. kor. 2, Janina Ormiańska kor. 2.

Od Wydawnictwa.

Prosimy o rychłe odnowienie przedpłaty w celu uniknięcia przerwy w przesyłce dziennika.

Redaktor: Henryk Niedźwiedzki. Druk „J. K. Trzebiński“—Radom. Wydawnictwo Gazety: „Głos Radomski“.